

Bibliaóra – 2022.április 05.

Előfohász: „Könyörüljetek, könyörüljetek rajtam, barátaim, mert Isten keze vert meg engem! Miért üldöztök, mint Isten, miért nem unjátok még a marcangolást? Bárcsak leírnák szavaimat, bárcsak följegyeznék egy könyvbe, vas íróvesszővel és ólommal minden időkre kösziklába vésnék (Jób 19, 21-24)!” Ámen.

Ének: 256: „Irgalmazz Úr Isten, immáron énnékem...”

Előima:

Köszönjük Neked Istenünk, jó Atyánk, hogy erős kezed vezet és megvigasztal. Olyan vagy Te nekünk, mint a friss szellő a nyári hőségben, mint a gabona az éhezőnek és mint az édesanya a gyermekének. Hatalmas szeretet és bölcs irgalom vezérel, amikor ránk tekintesz és szolgálsz felénk és általunk. Bocsásd meg Urunk, hogy mi mindig csak a hiányt, a veszteséget, a fájdalmat és a jelenlevő békétlenséget tapasztaljuk. Bocsásd meg, hogy mi mindig oldunk valami általunk felnagyított dolgot. Bocsásd meg, hogy mi semmivel sem vagyunk megelégedve és az Igédben közölt beteljesedés távol áll tőlünk. Olyanok vagyunk, mint a víz nélküli felhők, amelyek nem öntöznek és mint az őszi gyümölcstelen fák, amelyek nem etetnek másokat. Úr Jézus Krisztus, add, hogy semmit se vesszünk el abból, amit nekünk ajándékoztál talentumként. Szólj most, beszélj a mi lelkünkre egészen személyesen, hogy épek legyünk és úgy szóljunk és cselekedjünk, mint akik tudjuk, hogy az igazság Lelke az, aki az alkalmas időben bennünket felvértez erővel és kinyilatkoztatja mi bűn, mi az igazság és mi az ítélet. Áldd meg közösségi alkalmunkat, hogy egymástól testvéreként tanuljunk és bátorítsuk egymást a munkás szeretetre. Ámen.

Ószövetségi alapige: Sámuel II. könyve 8

„Ezután történt, hogy Dávid megverte a filiszteusokat, leigázta őket, és elvette Dávid a filiszteusoktól Meteg-Ammát. Megverte Móábot is. Lefektette a móábiakat a földre, és kötéllel mérte meg őket: két kötéllyel kivégeztetett, egy kötéllyel pedig életben hagyott. És a móábiak adófizető szolgái lettek Dávidnak. Megverte Dávid Hadadezert, Rehób fiát, Cóbá királyát, aki az Eufrátesz folyamig akarta kiterjeszteni hatalmát. Elfogott közülük Dávid ezerhét száz lovat és hússzezer gyalogost, és megbénította Dávid a harci kocsik lovait, csak száz harci kocsit hagyott meg belőlük. Amikor a damaszkuszi arámok eljöttek, hogy megsegítsék Hadadezert, Cóbá királyát, levágott Dávid huszonkétezer arám embert. Majd helyőrséget helyezett Dávid az arám Damaszkuszba, és az arámok adófizető szolgái lettek Dávidnak. Így segítette meg az Úr Dávidot mindenütt, ahova csak ment. Elvette Dávid az aranypajzsokat is, amelyeket Hadadezer szolgái hordtak, és Jeruzsálemba vitette azokat. Dávid király igen sok rezeset hozott el Betahból és Bérótajból, Hadadezer városaiból. Amikor meghallotta Tóí, Hamát

királya, hogy megverte Dávid Hadadezer egész haderejét, elküldte Tóí a fiát, Jórámot Dávid királyhoz mindenféle arany-, ezüst- és réztárggyal, hogy békességgel és áldással köszöntse azért, mert hadat viselt Hadadezerrel, és megverte őt. Hadadezer ugyanis Tóíval is harcban állt. Dávid király ezeket is az Úrnak szentelte azzal az ezüsstel és arannyal együtt, amelyet a meghódított népektől zsákmányolva már odaszentelt: amit az arámoktól, a móábiaktól, az ammóniaktól, a filiszteusoktól, az amálékiaktól és Hadadezertől, Rehób fiától, Cóbá királyától zsákmányolt. Akkor is hírnevet szerzett magának Dávid, amikor visszatért azután, hogy a Sós-völgyben megvert tizennyolcezer edómit. Edómba is helyőrséget helyezett. Helyőrséget helyezett el egész Edómban, úgyhogy egész Edóm Dávid szolgája lett. Így segítette meg az Úr Dávidot mindenütt, ahova csak ment. Így uralkodott Dávid egész Izráelen, jogot és igazságot szolgáltatva egész népének. A hadsereg parancsnoka Jóáb, Cerújá fia, a főtanácsos pedig Jósáfát, Ahílúd fia volt. Cádók, Ahítúb fia és Ahímelek, Ebjátár fia voltak a papok, Szerájá pedig a kancellár. Benájá, Jójadá fia a kerétiak és a pelétiak parancsnoka volt; Dávid fiai is papok voltak.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

1-2. vers

Ez a bevezető utalás az 1Sám 5,17-25-re, ahol Dávid a filiszteusok felett aratott győzelmről olvasunk. A filiszteusok hatalma – adószedése befejeződött Izráelben és Izráel fölött. Ez már Dávidnak jár ki. Dávid ugyanis harcol Isten népe ellenségei ellen. Harcol, mert tudja, hogy Isten népe csak az Úr által lesz szabad. Szabadságharcaink igazi voltát Isten garantálja. „Ahol az Úrnak lelke, ott a szabadság.” (IIKor 3,17) Mégpedig a valódi szabadság.

3-8. vers

A moabiták Arnóntól délre laktak Gád törzsének a szomszédságában és a bírák idejében egészen Jerikóig nyomultak. (Bír 3,14) Dávid a moabitákkal először jó kapcsolatot ápolt, még a saját szüleinek a biztonságát is ez a nép garantálta. (ISám 22,3-4) Sőt, a családfából, amit Ruth könyve tartalmazza azt is elmondhatjuk, hogy moábi Ruth volt a dédnagyanyja. Nagyon érdekes, hogy bánik a foglyokkal. Bizonyára bennük felismerte egykori segítőjüket. Három életben maradt. Dávid nagylelkű vagy csak gondolkodik. Milyen érdekes egyszer szövetséges egyszer pedig ellenség mindig attól függ, hogy az ember milyen pozícióban leledzik. Ellenségek a királyi trónuson ülve. Szövetségesek a bujdosás idején. Helyzettől függ vagy Isten akaratát végző király, Dávid? Később a moábiak visszaadták a „kölcsonkenyér” tortúráit. Olvassuk csak el a IIKir 3,4-27-et. „Jut is, marad is” taktika alapján, hogy ne legyenek teljesen leigázva, és segíteni tudjanak akkor, amikor Dávid harcba indul. A „kicsik” szerepe, az uralom alatt lévők szerepe a Dávidi királyságban.

Valaha létezett a rehóbi arám királyság Dán törzsének szomszédságában (Bír 18,28) és Hadadezer egyesítette az arámi törzseket. Dávid idején Hadadezer többször is megpróbált kitörni ebből a vazalusi életformából úgy, hogy egészen az Eufráteszig kereste az arám törzsek között a szövetségeseit. De sajnos a damaszkuszi szövetségesek nem jöttek el a harcba. Dávid saját bevételeit növelte azzal, hogy meghódította a létező arám királyságot Izráel szomszédságában, és közben furfangos módon a lovakat „bénítja meg” az arámok országában, mert tudja, hogy a hadsereg létszámának a kordában tartása fontosabb, mint akármi más.

A segítség nyújtás erőről erőre történik. A lovak mellett a hadsereg létszámát is drasztikusan csökkentette, de ez a nagyméretű eszközcsökkentés nem valósult volna meg, ha Izráel felett csak Dávid uralkodik. Isten uralma valósul meg. Isten segítségére van szüksége Dávidnak. A sors ironiája, hogy az a Hadadezer, akinek a neves segítséget jelent, nem tudta biztosítani országa önállóságát, de Dávid, aki személyes imádságaiban a zsoltárok könyvében megvallja: „Az Úr az én segítségem...” a harcaiban tapasztalja, hogy Ki áll mögötte, felette, Ki jár előtte. Ahhoz, hogy egy országot megbénítsunk elég a harci eszközöket – embereket, lovakat lecsökkenteni, az ország drágaköveinek az arányát bevonni, összegyűjteni, de mindezt szigorúan az Úr segítségével. Isten aktivitása nélkül nincs és nem is lesz győzelem sem Izráel, sem a lelki Izráel életében. Betah és Berótaj azok a városok, ahol Libanon magaslatai állnak. Hadadezer városaiból jól profitált Izráel. A libánoni hegyek nyersanyagai mindezt biztosították. A réz a Szentírásban sokszor a bronzot is feltételezi, és az már a fegyverek gyártásához is szükséges volt abban az időben.

9-14. vers

Az új hettita birodalom uralkodója Dávid elé járul fia által. Ezzel kifejezi, hogy nemcsak Ő, hanem gyermeke is hűséges lesz hozzá. Ajándékai arról tesznek bizonyosságot, hogy jól tudták a környező országok uralkodói, hogy Izráel Istene az Úr. Mind emellett kifejezték: Ellenségem ellensége a szövetségese, addig amíg leigáztokként él a hadvezér és országa. Dávid befolyásának az elismerése történik itt ajándékok által. Ezek az ajándékok rosszat jelentenek kultikus értelemben Izráel számára, a király szívét elhajlíthatják az egyedüli Úrtól, ezért jól tudja Dávid, hogy az átok alatt nyert kincsek, csak az Úr házában vannak biztonságban. Nem jár senkinek belőle, egyedül az Úr tiszteletét, hódolatát és nagyságát fejezhetik ki. (lásd VMóz 27,28) A nagyobb siker, a nagyobb zsákmány sokszor a szövetségesek ajándékain keresztül érkezik és később mindez az új templom lerakásának az alapjaihoz lett felhasználva. (lásd IKir 7,51) Szövetkezni, hízelegni, csak hogy országomat biztonságban tudjam ajándékaim által. Ez is járható út a pogány népek körében. Van miből, hát adjunk. Van kit megvenni, hát tegyük.

Végül Edóm leigázásáról olvasunk. Dávid így a szélrózsa minden irányába harcol, hogy élete legyen népének és lélegezni tudjanak a népek tengerében. Edóm

sóbányai és rézkészletei egyszerre Izráel tulajdonát képezik. A helytartóság biztonságérzetet nyújt. Dávid és Salamon király biztosították Edómot. Dávid sikereinek a garantálója Isten. Amibe belekezdett, azt az Úr kivitelezte. Bölcs kivitelező. Hatalmas Úr. Erőteljes Úr. Biztonságot garantáló Isten.

15-18.vers

Dávid sikereit területi nagyságban méri a Szentíró. Egész Izráel azt jelenti, hogy a saját népe körében elismert király. Mindemellett Dávid bírja is Izráelnek. Az igazság képviselője, méghozzá az Isteni igazság képviselője. Az Úr képviselője Dávid. Épp ez a szolgálat esik majd ki legelőször Dávid kezéből, és ezt ragadja magához Absolón és magának követeli majd az egész országot. Szép és jó, amikor egy király mindenütt ott van. Szép és jó, hogy tudjuk, hogy kik a földi tanácsadói, hadvezérei. Szép és jó, hogy tudunk együtt dolgozni. Szép és jó, hogy mindenkinek megvan a maga helye ebben a hatalmas gépezetben, amit úgy hívunk: Izráel. Szép és jó. De óvhatatlan pillanatban a királyi szív is meggyengülhet, és akkor mi lesz. Isten az Úr. Az Úr az Isten. A népek és nemzetek mindig ócsárolták Izráelt. Dávid nagyot kapott Isten által (lásd Zsolt 72,8), de vajon megbirkózott a feladattal? Dávid fia azért jött, hogy Dávid Ura legyen. Olvassuk csak el a 2. és 110. zsoltárt. Dávid fia és Ura, Jézus Krisztus igazán uralkodik. Ő nem aranyon és nem ezüstön, hanem saját vérével hadat üzent a bűnnek. Mindent Isten dicsőségére és a mi üdvösségünkre cselekedett. Leszállott a mennyből, megtestesült a Szentlélek erejéből, és emberré lett. Harcolt az emberért. A kereszt jele az a győzelmi jel, amihez nem kell kézzelfogható bizonyíték. Nem a lovak ereje, nem a helytartók száma, nem a királyi tisztségviselők névsora, hanem az üdvözült sereg nyújt ma is reménységet, aki hittal vallja: Uralkodik az Úr. Isten segítsége nélkül nincs győzelem.

Közének: 215. dicséret: 5. verse: „Míg porsátoromban...”

Újszövetségi alapige: Máté evangéliuma 25,14-30

„Mert úgy van ez, mint amikor egy idegenbe készülő ember hívatta szolgálait, és rájuk bízta vagyonát. Az egyiknek adott öt talentumot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek képessége szerint, és elment idegenbe. Az, aki az öt talentumot kapta, azonnal elindult, vállalkozásba fogott vele, és másik ötöt keresett hozzá. Ugyanígy a két talentumos is másik kettőt keresett hozzá. Aki pedig az egyet kapta, elment, gödröt ásott a földbe, és elrejtette ura pénzét. Hosszú idő múlva azután megjött ezeknek a szolgáltnak az ura, és számadást tartott velük. Eljött az, aki az öt talentumot kapta, hozott másik öt talentumot, és így szólt: Uram, öt talentumot bízál rám: nézd, másik öt talentumot kerestem. Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömében! Eljött az is, aki a két talentumot kapta, és

ezt mondta: Uram, két talentumot bíztaál rám: nézd, másik két talentumot kerestem. Ura így szólt hozzá: Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízik rád ezután, jöjj, és osztozz urad örömeiben! És amikor eljött az, aki az egy talentumot kapta, ezt mondta: Uram, tudtam, hogy könyörtelen ember vagy, aki ott is aratsz, ahol nem vetettél, és onnan is gyűjtesz, ahová nem szórtál. Félelmemben elmentem tehát, és elástam a talentumodat a földbe: nézd, itt van az, ami a tied. Ura így válaszolt neki: Te gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vetettem, és onnan is gyűjtök, ahova nem szórtam? Ezért el kellett volna vinned a pénzedet a pénzváltókhöz, és amikor megjöttem, kamatostul kaptam volna vissza azt, ami az enyém. Vegyétek el tőle a talentumot, és adjátok annak, akinek tíz talentuma van! Mert mindenkinek, akinek van, adatik, és bővelkedni fog; attól pedig, akinek nincs, még az is elvétetik, amije van. A haszontalan szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre: ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Jézus Krisztus, a mi Urunk mindig a fölművelő, kézműves és családi élettörténeteket emeli ki példázataiban. Ez az egyetlen példázat, amely a „haszon” világából származik. A pénz és bankári szektor Izráelben is dívott. Az antik világban is magasak voltak a kamatok. Sok okos szolga sok földi úr vagyonát gyarapította úgy, hogy magas kamatokkal adtak kölcsönt és így jó üzletet csináltak. Erről szól a talentumok példázata. Jézus tanítványaihoz intézi mind a három bűcsúpéldázatot Máté evangéliumában, még pedig olyan szempontból, hogy a tanítványok szemügyre vegyék, ki az, akit az Úr felmagasztal, és ki az, akit megaláz. Ugyanis ebben a példázatban „az örömbé hívás” mellett ott van a legkegyetlenebb ítélet is. Épp ezért a keresztyén ember, aki várja Urát nem lehet tétlen a jelenben és ebben a jelenben sohasem feledkezhet meg az Úr iránti hűségről. A legkisebb dolgokban is, a legapróbb munkálatokban is hűségese maradni. Nézzük hát a példázatot.

Először is az Úr három szolga között osztja szét vagyonát, felügyeletre szólítja őket, úgy hogy mindenki megkapja a rá eső részt. Az idegenbe távozó úr feladattal látja el a szolgálait, ehhez biztosítja az eszközt. Egy talentum 36,2 kg ezüstnek felelt meg. Tehát abban az időben nem keveset kaptak az Úrtól. Az Úr ajándékozó szeretete felelősséggel ruházta fel őket. Ezt felejtik el sokan. A talentum nemcsak ajándék, hanem felelősség is. A talentum a számonkérés eszköze. Az Úr sokáig van távol, és van idő hasznosítani a talentumot. Az öt, a három és az egy talentumot nyert személy szolgál ez alatt az idő alatt. Teszi a dolgát. Végzi a feladatát. Nem tudni, hogy mikor érkezik az Úr, de feladat van bőven. Van mit realizálni és van miből megvalósítani. Nem kell félni. Nem kell aggódni azon, hogy ez nem sikerül.

De egyszerre csak érkezik az Úr és bizony értékeli szolgálai munkáját. Mindenkinek volt mit a tejbe aprítani, de most lássuk, hogy mit cselekedtetek az Úr nevében.

Mindenki adja, amit szerzett. Az Urat nem érdekli az, amit kapott, hanem az, amit hozzá tett. A megszerzett érdekli az Urat. A gyarapítás, az építés érdekli a ház Urát. És a kettő hozzátett, de a harmadik, csak visszaadta azt, amit kapott, vagyis nem dolgozott sem magán, sem a kapott talentumon. Épp ezért a kettő „az örömben” részesült, a harmadik azonban ítéletre ment.

1. Nem elég várni az Úr eljövetelét, a keresztyén ember földi élete nem az időhúzás, hanem az alkalmas idő felhasználása. A hűség megélése.

2. Az Úr ugyanis jóságos, de igazságos is. Teljes igazságot szolgáltat. Semmit sem kér senkitől azon felül, amit megtehet. Egy szó nem esik arról a példázatban, hogy az Úr igazságtalan lenne sajátjaihoz. Mindenki elfogadja ítéletét.

3. Mi a talentum? Ajándék, egészség, készség, gondolkodás készsége, beleérzés készsége, akarat készsége. Jó neveltség, megfelelő tudásvágy, megszerzett tudás és annak alkalmazott felhasználása. A mindenkori cél ismerete.

4. Nekünk azonban nagyobb ajándékok adtak. A keresztyén ember a Lélek ajándékaival szolgál. Nem filléres szolgálat ez. Nem pénzben kifejezhető érték, de megduplázódhat a szeretet, megsokszorozódhat a hűség, a szívesség, a jóság, és így tovább a Galata levél ismerete nyomán...

5. Az Úr ajándékai nem a magánszféra kategóriába tartoznak, hanem bizony a legszentebb szolgálat részei. Olyan mértékben kell velük szolgálnunk, ahogyan kaptuk. Itt nincs mit spórolni az időn, az energián. Itt csak adni lehet és kell, amíg Ő meg nem jön. Egoista világnézetnek a keresztyén ember életében nincs helye. Az emberkerülő, az izolált, a visszavonultan élő egyén ítélete nyilvánvaló. Jézus éppen azt írja le a tanítványoknak, hogy mi az, ami előbbre viszi őket a szolgálatban.

6. Aki másokért él, aki szeretetben szolgál, aki teljesen beleveti magát a szolgálatba, szolgál marad egy életre, „szívét osztja szét”, az tudja, hogy mindene csak abból származik, amit nem sajnált, amit nem maga építésére kapott. Épp ezért ez a példázat nagyon jól az egyének felelősségét célozza meg.

7. Jézus azt mondja, hogy mit vesz el attól a tanítványtól, aki képtelen szolgálni. Isten mindig azzal az igazsággal mér, amilyen mértéket ajándékozott. Az Úr itt már nem ad új lehetőséget a tanítványnak, hiszen azt sem használta fel, amit kapott. Komoly használatot feltételez az Úr. Amit Isten ad, azt nem lehet eltékozolni, aki pedig elveszti az Úr ajándékait, mindent elveszt: „elvétetik, amije van.”

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon a hallottakért.

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, Jézus Krisztust (Jn 17,3).” Ámen.

Ének: 471: „Fel barátim, drága Jézus zászlaja alatt...”